2008RGW172

VERSLAG van de vergadering van de commissie Ruimte, Groen en Water d.d. 9 oktober 2008 in het Provinciehuis te Utrecht

Aanwezig:
Dhr. P. Seldenrijk (plv. voorzitter), mw.drs. T. Beukema (GroenLinks), mw.drs. R.K. Dik-Faber (ChristenUnie), dhr. P.W. Duquesnoy (SP), mw.mr. K.J. Fokker (PvdA), dhr.drs. C. de Heer (ChristenUnie), dhr.mr. P. Kelder (VVD), dhr. J.F.M. Kloppenborg (GroenLinks), dhr. J. van de Lagemaat (SGP) en dhr. T.R. Weijers (D66);

Van ambtelijke zijde aanwezig: dr. R. Poort (adjunctgriffier) en mw. G. van Weerd (verslag)

---

1. Opening
De plv. voorzitter heropent deze vergadering, die een voortzetting is van de commissievergadering van 6 oktober jl. Wegens verhindering van de heren Vis, Van Lunteren en mevrouw Blom neemt hij op verzoek van de griffie het voorzitterschap op zich.
Bericht van verhindering is binnengekomen van mevrouw L. Dekkers-Raadsen. De heer Seldenrijk is als enige CDA-vertegenwoordiger in deze commissievergadering aanwezig. Afgesproken wordt dat, wanneer de heer Seldenrijk het standpunt van het CDA verwoordt, de heer Poort de leiding van de vergadering even van hem overneemt.
Mevrouw Fokker meldt ook de heer Martens voor deze vergadering af.

1. Ingekomen stukken

a. Brief afdoening toezegging Muskusrattenbestrijding van gedeputeerde Binnekamp

b. Reactie van PvdD op afdoening Muskusrattenbestrijding

De heer Duquesnoy laat weten dat mevrouw Verkleij wegens ziekte verhinderd is deze vergadering bij te wonen. Mede namens de PvdD laat hij weten graag gebruik te willen maken van de uitnodiging van de heer Binnekamp om zowel HDSR als LCCM voor een presentatie over de muskusrattenbestrijding in deze commissie uit te nodigen. SP en PvdD stellen voor om ook de natuurpartijen de gelegenheid te bieden een presentatie te geven, zodat er een integraal beeld van de problematiek ontstaat.
De plv. voorzitter constateert dat de commissie zich achter dit voorstel schaart. De griffie zal dit gaan regelen.

c. Vraag van de PvdA naar aanleiding van antwoord toezegging bodemsanering Vecht

Mevrouw Fokker meent dat zij nog een reactie van de heer Krol zal ontvangen op haar eerdere opmerking het merkwaardig te vinden dat RWS over de bodemsanering Vecht een second opinion gaat uitvoeren, terwijl RWS zelf uitvoerder van het werk is.
De heer Binnekamp memoreert dat er discussie gaande is over de kosten van de bodemsanering van de Vecht. De Vecht is een rijkswater en wordt aan AGV overgedragen. RWS wil al in 2009 starten met de sanering van de Vecht. De second opinion heeft z.i. betrekking op de slibafvang.
Mevrouw Fokker heeft eerder ook vragen gesteld over de wijze van saneren. Daar wordt onderzoek naar uitgevoerd hetgeen vertragend is voor de aanpak. De PvdA is dan ook geen voorstander van dat onderzoek. De heer Binnekamp zal schriftelijk op deze vraag terugkomen.

2. Rondvraag

Mevrouw Beukema memoreert dat het rijk € 115 miljoen synergiegelden beschikbaar heeft gesteld om het behalen van de KRW-doelen te versnellen, dit in combinatie met andere doelstellingen. Zij vraagt of de Utrechtse waterschappen gelden uit deze pot ontvangen, zo ja, om hoeveel geld gaat het dan? Heeft de provincie daar een actieve rol bij gespeeld? Heeft gedeputeerde Binnekamp overleg gehad met gedeputeerde Krol, gelet op de raakvlakken met AVP, EHS?
De heer Binnekamp antwoordt dat de Utrechtse waterschappen in nauw overleg met de provincie 7 projecten hebben ingediend. De 7 projecten zijn gehonoreerd en de kosten daarvan bedragen € 10 miljoen. Daarvan komt € 5 miljoen uit de rijkspot en € 5 miljoen cofinanciering uit AVP/ILG. Uiteraard heeft hij daarover uitvoerig overleg gehad met gedeputeerde Krol. De heer Krol heeft een overeenkomst over de cofinanciering getekend.

13. Statenbrief verkenning water Groot-Mijdrecht Noord 2e fase
De plv. voorzitter meldt dat er over het statenvoorstel Groot Mijdrecht Noord een extra vergadering zal plaatsvinden op 20 november a.s. Vanavond gaat het om de afsluiting van de feitelijke onderzoeksfase.

Mevrouw Fokker gaat namens de PvdA in op de vraag of de vier rapporten van augustus jl. voldoende zijn om een uitspraak te doen over de voorkeursstrategie, op basis waarvan een plan van aanpak en een planstudie gemaakt kunnen worden.
De rapporten hebben nieuwe inzichten opgeleverd, die waarschijnlijk ook naar voren waren gekomen bij de planstudie. Ze bevestigen dat in ieder geval het oostelijk deel Plas moet worden. Al in februari 2007 is het amendement aangenomen waarin de Staten zich hebben uitgesproken voor vernatting van de polder. De bodemdaling en waterkwaliteit waren daarvoor de belangrijkste redenen. Ook is toen vastgesteld dat de strategieën Niets Doen en De Venen geen duurzame oplossing bieden. De voorliggende rapporten geven hier geen wezenlijk andere inzichten over.
Het rapport met de naam verkenning Groot Mijdrecht Noord 2e fase geeft vanuit de optiek Water de strategie Plas als eerste voorkeur aan. Dat is ook uitgebreid onderbouwd in de rest van de rapporten. De PvdA heeft in de afgelopen jaren ook steeds de relatie gelegd met de waterbergingsbehoefte en de klimaatproblematiek, alsook met de eisen van de Kaderrichtlijn Water.
Voor wat betreft de waterberging biedt de strategie Plas de mogelijkheid voor waterberging van schoon water, nodig in geval van droogte en voor calamiteitenberging. Het eerste is van belang voor de eisen van de Kaderrichtlijn Water omtrent de waterkwaliteit, ook voor het omliggende gebied en samen met de calamiteitenberging is waterberging van belang, gelet op de gevolgen van de verwachte klimaatveranderingen. De Deltacommissie (Commissie Veerman) komt met het advies dat lokale berging gesitueerd dient te worden in diepe droogmakerijen, en dat advies is inmiddels breed onderschreven. Voor wat betreft Waterberging zijn de Ronde Venen in het streekplan genoemd als mogelijk waterbergingsgebied.
Voor wat betreft de waterberging wordt er naar de mening van de PvdA te gemakkelijk vanuit gegaan dat er wel twee keer zes jaar uitstel kan worden gekregen om aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water te voldoen. Dus in plaats van in 2015 aan de eisen te voldoen, kan dat worden uitgesteld naar 2027. Dat is o.a. één van de bezwaren die de PvdA heeft tegen de strategie Meegroeien. Ook wordt het dan zo nat in de polder dat het boeren vanzelf onmogelijk wordt, zonder dat de boeren en andere inwoners een goed alternatief wordt geboden.
Voor wat betreft de financierbaarheid memoreert mevrouw Fokker dat in het al eerder genoemde amendement is aangegeven dat de oplossing voor de water- en milieuproblematiek ook betaalbaar moet zijn. Een belangrijk aspect is dat de mensen die nu in de polder wonen en werken bij schade op een adequate wijze gecompenseerd dienen te worden. Dat zal zeer bijdragen aan de eis van voldoende draagvlak, zoals in het meest recente coalitieakkoord is toegevoegd aan het onderdeel Groot Mijdrecht Noord. Over de betaalbaarheid is al heel veel gezegd, o.a. in de Gebiedsontwikkeling GMN van mei 2007. Vanuit de eisen van duurzame ontwikkeling zijn de

strategieën beoordeeld waarbij de dekking van de strategie Plas als het meest kansrijk naar voren komt. Los van de strategiekeuze verwacht men van het rijk € 100 miljoen. Wellicht is er nu met de inrichting van het Deltafonds nog meer te verwachten, op het moment dat de plas ook kan dienen als water- en calamiteitenberging. Een mogelijke financieringsbron vanuit de bouw van 2500 woningen heeft vooralsnog niet de steun van de PvdA. Wel dienen de mogelijkheden van bovenplanse verevening onderzocht te worden.
Voorts gaat zij in op de strategie Plas naar aanleiding van twee reacties die de PvdA heeft ontvangen. De Vechtplassencommissie heeft op basis van nieuwe inzichten een zeer zinvolle suggestie gedaan. Vanwege het verschil in bodemdaling, in het westelijk deel minder dan in het oostelijk deel, terwijl de zoute kwel in het westen is en niet in het oosten, wordt bepleit een onderscheid te maken tussen die twee delen. De PvdA verzoekt het college van GS bij deze om deze suggestie mee te nemen in het plan van aanpak ten behoeve van de planstudie: maak een verschil tussen deze twee delen door een dijk aan te leggen, waarbij het oostelijk deel wordt vernat en het westelijk deel als plas wordt ingericht en ga dat onderzoeken.
De andere reactie is het advies van 1 oktober jl. van het College van Rijksadviseurs, o.a. de in deze commissie al eerder genoemde mevrouw Yttje Feddes en de rijksbouwmeester Liesbeth van der Pol. De ministeries van VROM, LNV en V&W hebben dit College advies gevraagd over de landschappelijke en architectonische aspecten van GMN. Dit college ziet net als het rijk de noodzaak om GMN grotendeels onder water te zetten vanuit de waterproblematiek. Op de vraag of een nieuw dorp van 2500 woningen ingepast kan worden, adviseren zij negatief. Argument daarvoor is dat dit niet in overeenstemming te brengen is met de kernkwaliteiten van het Veenweidegebied en het Nationaal Landschap het Groene Hart. Ook de rijksadviseurs raden aan een andere indeling van de plas nader te onderzoeken, o.a. door de verdeling van de natuurgebieden nog eens nader te bekijken, waardoor de plas een interessante natuurwaarde kan krijgen. De provincie kan een dergelijk advies niet negeren. Het moge duidelijk zijn dat de strategie Technieken voor de PvdA afvalt. Dat was ook al het standpunt van de PvdA na de commissie Remkes, omdat het geen duurzame oplossing is. Nu wederom is vastgesteld dat er geen interesse is van de drinkwaterbedrijven zullen de structurele kosten van € 344 miljoen per jaar door alle inwoners van het waterschap gedragen moeten worden. Zoals in het begin is gezegd is de PvdA voorstander van de planstudie op basis van de voorkeursstrategie Plas.

Mevrouw Beukema laat weten dat GroenLinks bevestigd ziet dat de variant Plas de optie is die de problemen van waterkwaliteit in de omgeving grotendeels oplost én de klimaatbestendigheid van de polder en de wijde omgeving versterkt. De suggestie van de Vechtplassencommissie, nl. verschil maken tussen het oostelijk en het westelijk deel als uitwerking van de variant Plas, wil GroenLinks graag in de vervolgfase onderzocht zien. In de motie van 7 februari 2007 heeft een meerderheid van PS zich uitgesproken voor een oplossingsrichting van vernatting van de polder, omdat alle analyses in die richting wezen. De resultaten van deze 2e verkenning hebben die probleemanalyses en conclusies bevestigd, zoals in antwoord op onze vraag daarover is aangegeven. Wat GroenLinks betreft is de motie van PvdA, VVD en GroenLinks hierover daarom nog steeds van kracht.
De belangrijkste problemen en de verschillende varianten uit het rapport:

1. De enorme en wisselende uitlaat van het brakke water uit Groot Mijdrecht heeft grote gevolgen voor de waterkwaliteit in de wijde omgeving, waaronder zes waterlichamen in het kader van de KRW, nl. De Ronde Hoep, Zevenhoven, de Vinkeveense Plassen, de tussenboezem Vinkeveen, boezemland Kromme Mijdrecht, Westeramstel en de Amstellandboezem. GS hebben geantwoord dat de doelen van de KRW nu niet kunnen worden gehaald. Het voorliggende rapport geeft in tabel 1 op pag. 71 aan dat de varianten Plas, en in iets minder mate Ophogen, de enige varianten zijn die deze problemen substantieel terugbrengen. Daarmee vallen volgens GroenLinks de andere varianten af, want dit is het hoofdprobleem dat aangepakt moet worden.

2. Droogmakerijen zijn weinig klimaatbestendig. Door hun lage ligging van 6 meter onder de zeespiegel zijn ze kwetsbaar voor calamiteiten en voor wateroverlast bij regen. De Commissie Veerman beveelt aan om lokale berging te situeren in diepe droogmakerijen. In het Amstelgebied is het noodzakelijk om een calamiteitenberging te creëren. Als er twee problemen in één keer kunnen worden opgelost is dat een goede zaak: het waterkwaliteitsprobleem én klimaatbestendigheid door calamiteitenberging. Alleen de variant Plas combineert calamiteitenberging met een oplossing voor de kwaliteitsproblemen.
3. De positie van de boeren en bewoners is in geen enkele variant benijdenswaardig. Volgens Groen Links is een oplossing waarbij de boeren langzaam worden uitgerookt, met steeds hogere kosten door geringere drooglegging, zeer onwenselijk. Op dit criterium vallen Meegroeien en het Plan de Venen na 2012 af en Technieken op de lange duur ook.
4. Bij navraag heeft mevrouw Beukema ambtelijk vernomen dat het financiële overzicht nog geldt uit het rapport Gebiedontwikkeling Groot Mijdrecht Noord, januari 2007. GroenLinks neemt aan dat de in dat rapport aangegeven kosten voor ontzilting bij de variant Technieken van € 344 miljoen niet kunnen worden gedekt door afzet van drinkwater, aangezien de drinkwaterbedrijven geen interesse hebben. GroenLinks veronderstelt dat daarmee deze variant van de baan is. Zij vraagt of dat juist is.

Alles bij elkaar genomen lost de variant Plas, of een variant daarop, de grootste problemen op. De variant Plas had in de 1e verkenning een financieringsbron van 2500 woningen. Gezien de kernkwaliteiten van het Groene Hart is dat aantal veel te hoog. Zowel landschappelijk als vanwege de wenselijkheid de plasoevers publiek te houden. Het College van Rijksadviseurs is het in hun advies aan de minister met GroenLinks eens.
De voorzitter van de Vechtplassencommissie heeft een alternatief geschetst waarbij het westelijk deel een ondiepe plas kan worden en het oostelijk deel moerasnatuur. Als dit alternatief, als variant op de variant Plas, de waterkwaliteitsproblemen en de wateropgave en calamiteitenberging op vergelijkbare manier kan oplossen, dan zou het gebied zelf interessanter voor landschap, natuur en recreatie worden. GroenLinks stelt daarom dringend voor om die variant binnen de variant Plas te onderzoeken. Dit onderzoek kan ook voortborduren op het eerdere onderzoek naar functiecombinatie Natuur en Water bij de variant Plas van januari 2007 en kan wellicht zorgen voor afstemming met het URP project Groene Ruggegraat, waaraan gedeputeerde Binnekamp zich in zijn overeenkomst met staatssecretaris Huizinga heeft verbonden.
GroenLinks vindt de procedure ongemakkelijk. Waar het voortraject jaren in beslag heeft genomen, is er nu een kans dat PS in een paar weken een mening moet vormen over een voorstel rond een ingrijpend project dat PS nu nog niet kennen.
Overigens is GroenLinks van mening dat er geen besluit genomen kan worden als er over de rijksbijdrage niets bekend is. Zij vraagt of de gedeputeerde de commissie daarover kan inlichten.

De heer Weijers verwijst naar de statenbrief waarin wordt aangegeven dat de inzichten zullen worden betrokken bij de besluitvorming over GMN dit najaar. Zijn fractie heeft eerst nog overleg nodig over dit technisch moeilijke dossier. Het is nu nog te vroeg om een keuze voor te leggen. D66 hoopt dat in het voorstel de voor- en nadelen van de verschillende varianten op een rij worden gezet en dat er een beargumenteerde keuze naar voren komt. Uiteraard verwacht D66 een heldere toelichting op de financiële dekking.

De heer Kelder sluit zich aan bij de reactie van D66. De VVD kan zich wel in de procedure vinden hoewel het tempo van de besluitvorming nu wel erg hoog ligt.

Mevrouw Dik was begin september aanwezig bij de informatiemarkt in Mijdrecht. Daar werden de aanvullende onderzoeken gepresenteerd. Zij vond de sfeer daar opmerkelijk rustig. Eigenlijk is het logisch dat er weinig ophef ontstond over de resultaten van de vervolgonderzoeken, want in feite

bevestigen deze de conclusies van het rapport Remkes. Om het rapport te doorgronden is het plezierig achter in het rapport een tabel tegen te komen waarin de hoofdlijnen zijn samengevat. De aanvullende onderzoeken die zijn uitgevoerd ogen degelijk. Nu is in beeld gebracht wat de gevolgen zijn van iedere strategie voor de waterkwaliteit en voor het waterbeheer, niet alleen voor GM maar ook voor zuid en voor de omliggende polders. Hetzelfde geldt voor het bodemgebruik, in het bijzonder de landbouw. Bij iedere strategie is helder gemaakt wat de perspectieven zijn.
Zij stelt de volgende vragen:

1. De KRW bepaalt dat de doelen uiterlijk in 2027 gerealiseerd zijn. Het zou handig zijn dat bij elke strategie wordt aangegeven wat het tijdpad is. Ook in de communicatie naar bewoners is dat een essentieel onderdeel. De bewoners willen duidelijkheid, niet alleen over wat hen te wachten staat, maar ook wanneer.
2. Het rijk is medefinancierder van een oplossing voor Groot Mijdrecht met als belangrijke voorwaarde dat de gekozen strategie duurzaam is. Zij vraagt welke definitie het rijk hanteert voor het begrip duurzaamheid. Deze vraag is een steuntje in de rug om het rijk hierover toezeggingen te ontfutselen. Of loopt het anders? Moeten PS zich eerst uitspreken over een strategie en gaat het rijk pas daarna aangeven of deze oplossingsrichting duurzaam is?

De ChristenUnie wil zich nu nog niet over een oplossingsrichting uitspreken. Bij de uiteindelijke keuze zullen alle belangen in ogenschouw worden genomen. Aan iedere strategie hangt een financieel plaatje en daarover moet duidelijkheid komen. In feite is het nodig dat er een maatschappelijke kosten/baten-analyse komt op basis waarvan PS integraal een besluit kunnen nemen. Zij gaat ervan uit dat GS straks een voorstel zullen voorleggen waarin deze MKBA helder is. Daarna zal de ChristenUnie zich over een oplossingsrichting uitspreken.

De heer V.d. Lagemaat laat het volgende weten:
“Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald, zo luidt het spreekwoord. Dat lijkt hier ook van toepassing. Met belangstelling heeft de SGP kennis genomen van het rapport Remkes en de verkenning GMN tweede fase. Een aantal zaken valt op. Als eerste moet bij dit probleem duidelijk onderscheid gemaakt worden welke benadering wordt gekozen, de technische of de maatschappelijke. De aanvullende onderzoeken doen vooral het eerste: een oplossing voor de technische problemen. PS zitten hier voornamelijk bij elkaar voor het tweede. Want hoe kan er met deze technische gegevens een maatschappelijk verantwoorde strategie worden gekozen die technisch en financieel haalbaar is, maar ook maatschappelijk en landschappelijk verantwoord is? Bij de technische invalshoek is er een lange termijnoplossing voorhanden, namelijk in de strategie Plas. Dat wordt in deze rapporten nogmaals bevestigd en voor die conclusie waren achteraf al die onderzoeken niet nodig geweest. Toch is de SGP-fractie blij dat deze rapporten er liggen, want deze rapporten geven een belangrijke nuancering die wezenlijk is voor de besluitvorming. Zo is de SGP blij dat de problematiek zich verbreed heeft tot de polder in relatie tot de omliggende wateren en daarmee een integraal onderzoek is gedaan. Ook komt in deze onderzoeken veel sterker dan voorheen de verschillende benadering tussen het oostelijke en westelijke deel van de polder naar voren. En dat is winst. Als het rapport wordt gelezen is er nog steeds geen eenvoudige oplossing. Dus in die zin zijn we net zo ver als vóór de commissie Remkes. We staan nog steeds voor dezelfde uitdaging, ook al is er nu meer fundament gelegd onder de verschillende strategieën.
Maar toch liggen de kaarten nu anders omdat het rapport duidelijk aangeeft dat, hoewel niet optimaal en met de nodige creativiteit, zelfs bij de strategie “Niets doen” in het westelijke deel van de polder grote agrarische bedrijfsvoering tot 2050 mogelijk is. En ook het feit dat de opbarsting van de bodem in de praktijk wel meevalt, geeft een nieuw licht op de zaak. Hiermee wordt het probleem zelf niet kleiner, maar het tempo van het naderende onheil wordt veel langer dan eerder in de beeldvorming door de provincie naar buiten werd gebracht. Dit geeft volgens de SGP meer lucht om een verantwoorde beslissing te nemen waarbij een goede balans gevonden wordt tussen het technisch haalbare en maatschappelijk verantwoorde.

De SGP-fractie is benieuwd naar de voorkeur die uitgesproken gaat worden door GS, waarbij in aanmerking genomen moet worden dat de strategie Plas niet onze eerste optie is. Daarvoor liggen er nog teveel uitdagingen en kansen in de overige strategieën. De SGP is dan ook benieuwd wat volgens GS een haalbare, duurzame en betaalbare optie is die voldoende kan steunen op draagvlak. Communicatie met de bewoners is en blijft van zeer groot belang. Zolang er geen besluit genomen is verkeren de bewoners in grote onzekerheid over de toekomst van hun gebied. Het gaat over de toekomst van hun bedrijf of woning. En daarmee ook vaak over de toekomst van hun kinderen. Voorzichtigheid is dus geboden. Het rapport Remkes sprak ook over herstel van vertrouwen. Dat is het laatste waar de SGP op wil wijzen. Door integer, transparant en eenduidig te handelen en te spreken is er een goede hoop dat het vertrouwen van bewoners in de gedeputeerde hersteld kan worden. De SGP wil de gedeputeerde vragen daar maximaal op in te zetten en wenst hem daarbij Salomo's wijsheid toe."

De heer Duquesnoy onderschrijft dat PS voor een maatschappelijke keuze staan. Over de technische keuze is nu wel voldoende informatie beschikbaar, hoewel er nu toch een nieuw inzicht is ontstaan over de aanleg van een dijk tussen het oostelijk en westelijk deel van Groot Mijdrecht Noord. Hij sluit zich aan bij de vraag over hetgeen het rijk verstaat onder het begrip "duurzaam": wanneer gaat het rijk zich daarover uitspreken? Hij is het eens met D66 dat het voorstel van GS alle voor- en nadelen van de verschillende varianten dient te bevatten zodat PS een goede afweging kan maken. Ook sluit hij zich aan bij de opmerking van de VVD over het tempo van besluitvorming. Het feit dat boeren tot 2050 in het gebied kunnen blijven boeren, is eigenlijk ook duurzaam. De SP is er dan ook nog niet uit. De Plas is nu niet de eerste keuze van de SP; wellicht biedt de dijk meer perspectieven.

De heer Seldenrijk constateert dat er drie onderzoeken zijn uitgevoerd, nl. verbetering van het grondwatermodel, bodemdaling en perspectieven voor de landbouw en peiling interesse drinkwaterbedrijven, drinkwaterwinning en brak grondwater. Dat heeft tot de volgende resultaten geleid:

- Het risico van openbarsten is laag zolang de slootpleilen niet worden verlaagd. Dat is dus niet aan de orde.
- De grootste daling doet zich voor in het oostelijk deel. In het westelijk en noordwestelijk deel van de polder is tot 2050 agrarisch gebruik mogelijk.
- De drinkwaterbedrijven hebben geen interesse voor het winnen van drinkwater uit brak grondwater.
- Het probleem van de zoutbelasting is bevestigd.

Het CDA kan zich in de genoemde inzichten vinden en vindt het terecht dat het college deze inzichten betrekt bij het statenvoorstel dat zij over de ruimtelijke strategie aan PS zullen voorleggen.

De heer Binnekamp constateert dat enkele fracties al een voorkeursvariant hebben uitgesproken. Wat hem betreft is er voldoende materiaal voorhanden om tot een afgewogen oordeel te komen. In het onderzoek van de commissie Remkes en in het aanvullende onderzoek wordt min of meer bevestigd dat er een probleem van duurzaamheid is, zij het dat de agrariërs in het noordwestelijk deel tot 2050 de tijd hebben om te blijven boeren. De berekeningen over de bodemdaling in het oostelijk deel zijn herbevestigd.
Gebleken is voorts dat drie waterleidingbedrijven geen interesse hebben om in dit gebied water te winnen en dan wordt het wel erg moeilijk om deze variant in de lucht te houden.
Voor de oordeelsvorming van GS zijn niet alleen de onderzoeksresultaten van belang maar ook de financiële verhoudingen en de belangen van de burgers. Al deze zaken zullen bij de oordeelsvorming worden meegewogen.
In het kader van de financiering heeft de commissie vragen over duurzaamheid gesteld. Er is sprake van duurzaamheid wanneer er voor de problematiek een oplossing wordt gevonden. De problemen

hebben betrekking op de lozing van zoute kwel op wateren, waardoor de waterkwaliteit in ernstige mate wordt aangetast. RWS beschouwt GMN als een dossier met een bovenregionaal karakter aangezien de omliggende polders gevrijwaard moeten worden van zoute kwel en brak water. Getracht wordt het waterbergingsprobleem annex op te lossen, hoewel dat niet het hoofddoel is. Naarmate er wordt afgepeld, zal het rijk afhaken als het gaat om de financiën omdat het bovenregionaal belang dan verdwijnt. Het rijk zal alleen bijdragen wanneer er duurzaamheid en een bovenregionaal belang aan de orde is.
T.z.t. zullen PS een voorstel van GS ontvangen over GMN. Over het tempo van de oplossing kan van gedachten worden gewisseld. Zorgvuldigheid bij een zo majeure beslissing is geboden.
Hij zegt toe dat alle varianten zullen worden voorzien van een kostenraming en van een schets van de duurzame effecten op het gebied zodat PS een afgewogen oordeel kunnen geven over het voorstel van GS.
Op een vraag van mevrouw Fokker over de validiteit van de huidige beschikbare cijfers, antwoordt de heer Binnekamp dat de beschikbare cijfers uitgaan van volledige financiering door het rijk. Wanneer het rijk niet volledig zal financieren, dan moet er naar een andere financiering worden gezocht. Het rijk wacht eerst de strategie van de provincie Utrecht af en de besluitvorming daarover van PS en van GS. Op basis van het besluit van GS terzake, eind van deze maand, zal het rijk een besluit nemen over de inzet van FES middelen voor GMN. Uiteindelijk bepalen PS welke variant er moet worden uitgevoerd.
Hoe dan ook moet in het gebied de KRW in 2027 zijn gerealiseerd, in welke variant dan ook. De doelen hoeven niet per se in 2015 gehaald te worden. Het is wel zaak dat voor 2015 alle maatregelenpakketten ter hand zijn genomen, wil er sprake zijn van uitstel tot 2027. Ook in GMN moet de waterkwaliteit op orde komen, conform de ambities en doelen die door de provincie zijn geformuleerd.
GS zullen de variant van de Vechtplassencommissie bij de oordeelsvorming betrekken, echter, van deze variant is hij niet op de hoogte. Voorwaarde is wel dat ook die variant tot een duurzame oplossing zal leiden.
Wanneer PS meer tijd nodig hebben om tot standpuntbepaling te komen, dan wil hij dat graag tijdig vernemen. Hij zal zich daar niet tegen verzetten.
Het advies van de rijksbouwmeester over de woningbouwopgave in het gebied, zal door GS bij de afwegingen worden betrokken. Wanneer er geen woningen gebouwd kunnen worden, dan zal dat een financieel nadeel opleveren die door alle partijen, waaronder de provincie Utrecht, gecompenseerd moet worden.

Mevrouw Beukema vraagt of van tevoren wel duidelijk is hoeveel financiën het rijk over heeft voor de varianten.
De heer Binnekamp antwoordt dat hij het rijk om een maximale bijdrage heeft gevraagd, nl. € 100 miljoen. Hij geeft geen reden aan te nemen dat dat bedrag niet beschikbaar wordt gesteld. Het rijk zal in verhouding bijdragen wanneer er een duurzame oplossing wordt gevonden, bv. bij de variant Plas. Een duurzame oplossing kan aan de orde zijn bij een gedeeltelijke Plas en bij Ophogen. Echter, duurzaamheid is niet aan de orde bij de variant Techniek en bij de variant Niets doen. Het is zeer twijfelachtig of het rijk financieel zal bijdragen aan variant Venen plus omdat het bovenregionaal karakter in die variant verloren gaat.

14. Statenvoorstel wijziging kaderverordening Stimuleringsregeling Duurzaamheid, Energie en Klimaat in verband met onderbrenging subsidieregeling Waterketen.
De heer Kelder laat weten dat de VVD zich in dit voorstel kan vinden. Mogelijk kan deze regeling door efficiencymaatregelen in financiële zin winst opleveren dat naar de inwoners kan terugvloeien. Gelet op de afhankelijkheid van derden om dat te realiseren, hoopt de VVD dat GS zich niet rijk zullen rekenen.

Mevrouw Beukema kan zich in de regeling vinden. Wel vindt zij prioritering in de voorwaarden, waaraan de aanvrager moet voldoen, van belang, zie artikel 5.a. Zij kan zich voorstellen dat prioriteit worden gegeven aan de aanvragen die aan alle voorwaarden voldoen, maar zijn pleit ervoor de aanvragen waarvan een element mist niet op voorhand uit te sluiten.

Mevrouw Fokker vraagt naar de sturingsmogelijkheden van PS wanneer er een nieuw uitvoeringsprogramma wordt opgesteld.

De heer Binnekamp antwoordt dat een aanvraag die aan alle voorwaarden voldoet, uiteraard zal worden gehonoreerd. Aanvragen die wel aan bepaalde voorwaarden voldoen, bv. op het gebied van synergie tussen waterkwaliteit en beheer, kunnen wat hem betreft ook voor honorering in aanmerking komen.
GS zullen het uitvoeringsprogramma nog gaan vaststellen. Dit zal ter informatie naar PS worden gezonden. Eventueel kan dit document met GS worden besproken.

De voorzitter constateert dat dit voorstel als sterstuk aan PS zal worden voorgelegd.

15. Statenvoorstel kader voor besteding € 1 miljoen en programma uitvoering KRW-maatregelen
De heer De Heer laat weten dat de ChristenUnie de prioriteitstelling begrijpt, zoals te vinden is in het voorliggende programma, staatje pagina 7. Op deze manier kan het merendeel van de ingediende projecten worden gefinancierd. Wel vraagt de ChristenUnie zich af of de provincie zich niet meer moet concentreren op grote projecten, wellicht zelfs dure projecten die zonder inzet van de provincie niet door de waterschappen zouden zijn uitgevoerd en toch aanzienlijke winst opleveren als het gaat om de KRW-doelen. Het programma concentreert zich nu op de aanleg van vispassages en op de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Dat zijn relatief goedkope voorzieningen die op veel meer plekken nodig zijn om de KRW-doelen te halen. Eigenlijk zijn het geen voorbeeldprojecten want vergelijkbare projecten zijn reeds uitgevoerd. Eigenlijk zou dit bij de waterschappen staand beleid moeten zijn. Het ligt voor de hand om deze projecten voor 100 procent uit de waterschapslasten te betalen. Want als de provincie dit overal provinciebreed moet gaan meefinancieren, dan kan daarvoor de komende jaren nog veel meer miljoenen worden uitgetrokken. Dat ligt anders bij het project van de Liniesloot, bij het project van Kamerik, bij de petgaten van de Tienhovense Plassen, bij de Fliertsche Beek. Dat zijn projecten die voortvloeien uit bijzondere, lokale omstandigheden. Het gaat om lokale problemen die het waterschap niet zo gemakkelijk alleen kan oplossen en waar de externe hulp van provincie gewenst is om het project los te trekken.
De ChristenUnie heeft dus nog wel enkele vragen over de prioriteitstelling en wil daarover discussiëren in de PS-vergadering. Het criterium van de provinciegrens is niet echt relevant, want watersystemen vallen nu eenmaal niet samen met provinciegrenzen. Met dit criterium kan men in de Gelderse Vallei wel ophouden want alle beken stromen daar van oost naar west. Het is zaak daar samen met de provincie Gelderland projecten op te starten.
Met belangstelling heeft de ChristenUnie kennis genomen van de ruime overschrijding van het bedrag van € 1 miljoen. Bij de behandeling van het amendement heeft de ChristenUnie immers voorgesteld om hiervoor niet € 1 miljoen maar € 2 miljoen uit te trekken. De gedeputeerde heeft destijds aangegeven dat hij twijfelde of hij het bedrag van € 1 miljoen wel kon wegzetten. De heer De Heer is blij dat de waterschappen deze twijfel snel hebben weggenomen.

De heer V.d. Lagemaat beschouwt dit voorstel als een sterstuk.

De heer Duquesnoy memoreert dat er op pag. 3 melding wordt gemaakt van 8 projecten terwijl het uiteindelijk om 7 projecten gaat. Het gaat hier wel om geld van de Utrechtse burgers en hij begrijpt dan ook dat specifiek wordt ingezet op de Utrechtse waterkwaliteit, dit naar aanleiding van een opmerking van de heer De Heer.
Moeite heeft hij met het criterium dat het om zichtbare voorbeeldprojecten moet gaan. De SP vindt dat niet nodig. Er moet gezorgd worden voor goede KRW-doelen. Verder heeft hij geen moeite met de criteria. Vispassages en natuurvriendelijke oevers zouden staand beleid moeten zijn; beter was het wanneer het waterschap van de provincie was. Dan kon de provincie ook over die elementen beslissen.

Mevrouw Fokker vindt het positief dat er zoveel projecten zo snel van de grond zijn gekomen. Gebleken is zelfs dat er teweinig geld beschikbaar is. Zij vraagt of de gedeputeerde bij de begrotingsbehandeling extra geld gaat inzetten voor de uitvoering van de KRW- maatregelen.

Mevrouw Beukema is tevreden over dit voorstel. Deze subsidieregeling ondersteunt de waterschappen bij het naar voren halen van de uitvoering van projecten. Deze regeling functioneert zo goed dat er veel te weinig geld beschikbaar is, zoals destijds door de ChristenUnie werd voorzien. Ook zij hoopt dat er bij de begrotingsbehandeling extra financiële ruimte voor deze regeling wordt gecreëerd. Extra aandacht vraagt zij voor het herstel van de petgaten. Dit is een interessant project dat zeker voor uitvoering in aanmerking kan komen.

De heer Weijers constateert dat voorgesteld wordt de kaders voor de besteding van het budget vast te stellen, echter, niet duidelijk is wat de kaders zijn. Hij gaat ervan uit dat de kaders op pag. 6 en 7 worden genoemd, nl. de criteria voor selectie van projecten. Het lijkt op kaderstelling achteraf aangezien het uitvoeringsprogramma reeds beschikbaar is en de projecten zijn geselecteerd.
De plv. voorzitter wijst erop dat het bedrag van € 1 miljoen via een amendement beschikbaar is gesteld. Daarbij werden ook de kaders genoemd.

De heer Seldenrijk is positief over dit voorstel en kan instemmen met de kaders/criteria. In de kaders die aan GS zijn meegenomen stonden overigens ook de natuurvriendelijke oevers.

De heer Binnekamp vindt deze regeling een goed voorbeeld hoe in korte tijd goede projecten kunnen worden gepresenteerd. Ambtelijk is daar zeer hard aan gewerkt. PS hebben hem kaders meegegeven voor de inzet van middelen ten behoeve van de KRW-doelen. Tegelijkertijd werd het uitvoeringsprogramma gekoppeld aan de criteria/kaders. Hij vraagt de commissie of dit project kan worden voortgezet. Er worden 7 projecten genoemd. Deze kunnen starten in 2009 en in deze statenperiode worden uitgevoerd.
De heer Duquesnoy begrijpt dat het om 7 projecten gaat, echter, de redactie van de tekst is niet geheel duidelijk. Hij vraagt daar aandacht voor.
De heer Binnekamp vervolgt dat er nog wat onzekerheid is over het project petgaten; de aanvraag is onvoldoende onderbouwd. De aanleg van natuurvriendelijke oevers in het agrarische gebied hoort inderdaad thuis bij het waterschap, echter, hier gaat het om de aanleg van natuurvriendelijke oevers in het kader van de KRW en om schoon water.
De provincie Gelderland zou voor de natuurvriendelijke oevers en voor de ecologische verbindingszones € 38 miljoen beschikbaar stellen, maar daarvan is nu geen sprake meer. Dat heeft grote gevolgen voor de waterschappen Veluwe en Vallei en Eem; zij moeten hun ambitie bijstellen. Hij voelt zich dan ook niet geroepen om met Gelderland overleg te plegen over een project dat deze kennelijk niet wil uitvoeren.
Ruiterlijk geeft hij toe dat hij twijfels had over de vraag of er wel € 1 miljoen kon worden weggezet. Tot zijn grote verrassing is dat ruimschoots gelukt. PS kunnen beslissen over de vraag of er voor

deze regeling extra middelen beschikbaar moeten worden gesteld. Overigens heeft hij dat nog niet in de begroting opgenomen. Het is aan PS om de begroting desgewenst op dat terrein te amenderen. Hij begrijpt dat de ChristenUnie in PS wil terugkomen op de criteria.
De heer De Heer laat weten dat de criteria wel voldoen, echter, het gaat om de weging van de criteria. Het is vooral van belang dat het om grote infrastructurele werken gaat. Dat is belangrijker dan dat het op Utrechts grondgebied wordt uitgevoerd.
Hij vraagt voorts of de financiering van visvriendelijke gemalen staand beleid zou moeten zijn bij de waterschappen. Hij heeft echter begrepen dat dit nog niet bij alle waterschappen het geval is.
De heer Binnekamp antwoordt dat de afweging bij de projecten wordt aangegeven. Getracht is zo duidelijk mogelijk inzicht in alle projecten te geven.
Hij heeft van AGV de zekerheid gekregen dat gemalen visvriendelijk zullen worden uitgevoerd. In de regio Utrecht wordt dat overigens standaard door de waterschappen uitgevoerd.

De plv. voorzitter constateert vervolgens dat alle fracties dit voorstel als een sterstuk beschouwen met uitzondering van de ChristenUnie. De heer De Heer neemt dit voorstel terug naar de eigen fractie.

TER KENNISNEMING

16. Procedure en planning Waterplan Utrecht 2010-2015 en deelplan KRW

17.Voortgangsrapportage gebiedsorganisaties Agenda Vitaal Platteland

18. Sluiting
Niets meer aan de orde zijnde, sluit de plv. voorzitter de vergadering.